

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен *ДОКТОР* в професионално направление 5.11. Биотехнология (Технология на биологичноактивните вещества)

Автор на дисертационния труд - Елена Иванова Чорбаджийска, задочен докторант в катедра Биотехнология, Биологически факултет на СУ „Св. Кл. Охридски”.

Тема на дисертационния труд - „Разработване и приложение на стартерни култури за млечни продукти със здравни ползи“

Автор на становището - доц. д-р **Вяра Савова Маматаркова**, член на Научно жури, назначено със Заповед № РД 38-560/30.10.2014 г. на Ректора на СУ.

Функционалните храни на млечна основа представляват по-голямата част от общото количество предлагани на пазара. В тази група се включват и млечните пробиотични храни, съдържащи живи микроорганизми с доказан благоприятен ефект върху човешкия организъм. В последните години се забелязва непрекъснато повишаване на интереса към тези храни. Млечните продукти са традиционна храна за българите и тяхното разнообразие, качество и полза за човешкия организъм е много наболял проблем за българския пазар. В този аспект представеният дисертационен труд е изключително актуален.

Дисертационният труд е структуриран по класическия начин – *Въведение, Литературен обзор, Цел и задачи, Материали и методи, Резултати и обсъждане, Изводи, Приноси, Използване литература, Списък с публикациите* на докторанта. Общият обем е 197 страници.

В *Литературния обзор* докторантът прави обстоен и задълбочен анализ на публикуваната научна информация, свързана с темата на дисертационния труд. Изложението обхваща 66 страници и е илюстрирано със седем фигури. Прави впечатление, че докторантът е успял да изложи голямо количество информация с изключително добър език и пряко свързана с темата.

Като следствие на направения обзор е формулирана *Целта* на дисертацията – Да се изследва пробиотичният потенциал на МКБ и да се подберат чамове с полезни свойства. Да се разработят и приложат стартерни култури за млечни продукти със здравни ползи. *Задачите* за постигане на поставената цел са формулирани точно и ясно.

В раздел *Материали и методи* е дадено подробно описание на използваните микроорганизми (референтни щамове и изолати), хранителните среди и условия за култивирането им, криопротекторите и изкуствените храносмилателни сокове. *Методите* са

группирани в седем групи по специфика и предназначение. Докторантът прилага широк набор от молекулярни, микробиологични, биохимични методи за решаване на поставените задачи.

В *Резултати и обсъждане* са изложени получените резултати от решаването на отделните задачи. Резултатите са представени подробно, обосновани са и са онагледени с 50 фигури и 14 таблици. Обсъждането на получените резултати е направено компетентно и адекватно. От целия раздел проличава, че докторантът е усвоил редица методи, които успешно е приложил за решаване на множество задачи и постигане на поставената цел. Резултатите не будят никакво съмнение за значимостта и оригиналността си в научен и приложен аспект.

От проведената научноизследователска дейност са формулирани осем *Извода*, които напълно отговарят на получените резултати.

Приносният характер на дисертацията е обоснован с формулиране на шест *Приноса* – три с научен и три с приложен характер. Бих подчертала приноса на докторанта при разработване на подхода за изолиране и пречистване на единични пептиди с АСЕ-активност от ферментирали млечни продукти. Разработването на нови съвременни методи е много важен компонент за качествена научноизследователската дейност.

За разработване на дисертационния труд са използвани 210 литературни източника. Голяма част от тях (над 90) са публикувани през последните 10 години. Наред с тях докторантът цитира и фундаментални изследвания с МКБ, което показва, че има широка култура и знания в областта.

От приложения списък е видно, че във връзка с дисертационния труд са публикувани 6 научни статии. В три от тях Елена Чорбаджийска е първи автор, а в две е втори, което показва нейното участие и принос. Две от публикациите са в списание с IF. От приложеният списък личи, че има и участия в научни форуми, които не са описани.

Авторефератът съдържа основните резултати, изводите и приносите, абстракт на български и английски език, списък с публикациите, с което отговаря на изискванията.

В заключение, въз основа на всичко гореизложено, считам, че дисертационният труд напълно отговаря по съдържание и научни приноси на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски”, давам му положителна оценка и препоръчвам на Научното жури да присъди на Елена Иванова Чорбаджийска образователната и научна степен „Доктор”.

26. 11. 2014 г.

София

Изготвил становището:

/доц. д-р Вяра Маматаркова/